

NOVĂCEANUL

Publicație lunară independentă

ORAȘUL NOVACI ❖ Anul XII, Numărul 129 ❖ Marți, 27 Februarie 2024 ❖ ISSN 2392 – 6961

8 MARTIE – ZIUA INTERNĂȚIONALĂ A FEMEII

Luna martie este prima lună de primăvară, luna în care natura renaște și razele soarelui încep să încălzească sufletele.

La noi, primăvara a început mai de timpuriu, februarie semănând mai mult a primăvară decât a iarnă. Să vedem cum va fi însă luna martie, cu vestitele Babe, schimbările climatice fiind tot mai evidente. Calendaristic vorbind, luna martie este prima lună de primăvară.

Cum publicația noastră pe luna martie apare pe la sfârșitul lunii, consider că nu putem trece cu vederea o sărbătoare dragă nouă, tuturor, la început de martie – ZIUA FEMEII.

Ziua de 8 Martie este cunoscută în întreaga lume ca sărbătoarea internațională a femeii. Semnificația acestei zile este legată de lupta femeilor pentru dobândirea unor drepturi.

Astăzi, Ziua Femeii pentru noi este o caldă reverență față de rolul femeii în viața societății, a oricărui om. Este ziua în care femeia trebuie ridicată pe pedestalul unei regine.

De ZIUA FEMEII, publicația „Novăceanul”, vine cu trei poezii dedicate femeii din creația valorosului poet novăcean, Ion Florea.

Cu prilejul Zilei de 8 Martie, vă doresc o primăvară frumoasă, plină de încredere, optimism, speranțe, bucurii și multă, multă iubire.

LA MULȚI ANI!

PRIMARUL ORAȘULUI NOVACI
Dr. ing. DUMITRU LEUȘTEAN

ION FLOREA

COPIL PĂSTOR

-Unde mergi copil păstor
Peste munții plini de soare?
-De măicuța-mi este dor
Și îi duc o sărutare.

-Unde mergi fetiță brună
Cu obrazii bujorei?
-La măicuța-n deal la stână
S-o sărut că-i ziua ei.

Tot măicuței, de asemeni,
Îi trimit un gând de dor,
Iar pe doi luceferi gemeni
Un surăs de Mărțișor.

-Tinere, cu părul creț
Unde gândul azi îți zboară?
-Undeva, într-un județ
Unde-un bai de Mărioară

Mi-a primit de-acum solia:
Mărțișor și-o sărutare
Cum în toată România
Azi dă dragei fiecare.

Oameni, oameni pretutindeni
Ce-și stropesc cu flori ideea
De-a slăvi cum se cuvine
Primăvara și femeia,

Fie soață, fie mamă,
Fie pruncă ori iubită
Are drept, de bună seamă,
De-a fi numai fericită.

FEMEIE

FEMEIE,
Ești lumina casei mele,
ești bucuria lanului de grâu,
ești gelozia izvorului
când nu-ți mângâie pulpele pietroase.

FEMEIE,
Ești duhul sfânt al pâinii,
ești seva primăverii,
lăuta duiosă a verii,
ziua toamnei și-a merelor durdulii,
ești cântecul de greier al iernii
și-al caierului de lână
scurs pe fus
când Crivățul bubuie la geamuri.

FEMEIE,
Ești visul lunii și-al cerului albastru,
ești favorita soarelui
și-a luceafărului de ziuă.
Viața nu poate concepe nimic
fără zâmbetul tău optimist.

FEMEIE,
Ești cântecul de mierlă-al plaiurilor,
ești regina cerbilor
și-a poiinelor
și-a brazilor fremătând de vânt sub lună.
Fără generozitatea trupului tău
ȚARA

aceasta n-ar avea
sub Tricolor hotare,
soldați viguroși și muncitori dibaci
care-i garantează
LIBERTTATEA,
INDEPENDENȚA,
PROSPERITATEA,
PACEA.

FEMEIE,
Ești balada,
basmul pomilor în floare.
Datorită mâinilor tale
hainele noastre sunt curate
și la ferestre înfloresc trandafiri
și pe socluri flutură drapele.

FEMEIE,
Să trăiești, la mulți ani
și să fii mereu
simbol al fericirii
și umăr la umăr cu noi bărbații
să înobilezi mereu această
ROMÂNIE.

PROIECTUL – RUTA CULTURAL TURISTICĂ

Zona turistică Novaci – Râncea atrage an de an tot mai mulți turiști. După cum ne-a precizat Primarul Orașului Novaci, dr. ing. Dumitru Leuștean, este și motivul pentru care Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului a aprobat un nou proiect de dezvoltare a întregii zone. Este vorba de proiectul intitulat *Ruta Cultural Turistică „Drumurile transhumanței ciobanilor novăceni pe Transalpina, în Munții Parâng”*. Inițiativa îi aparține prof. Elena Basarabă.

Scopul acestui amplu proiect este de a dezvolta turismul pe Transalpina, de a promova obiectivele turistice, de a pune în valoare patrimoniul deosebit al

județului Gorj și al zonei montane, unde se întâlnesc traseele turistice din munții Căpățâni, Lotrului, Șureanului, precum și drumurile oierilor implicați în fenomenul transhumanței din cinci județe: Gorj, Vâlcea, Hunedoara, Sibiu și Alba. Lungimea rutei este de aproximativ 75 km și străbate zona Novaci-Râncea-Transalpina-Obârșia Lotrului-Valea Frumoasei.

Obiectivele turistice cuprinse în rută evidențiază geniul creator al românului de la munte, contribuind la conservarea obiceiului transhumanței la nivelul comunităților păstorești din județele situate în această zonă geografică.

DE ZIUA MAMEI

Soare azi, de ziua mamei
Mai deplin să strălucești
Și din cutele năframei
Orice lacrimi să zbecești.

Ciocârliei, zii să cânte
Cât mai sincer, mai frumos
S-o audă de la munte
Mama mea cu glas duios.

Spune apelor, amiezii
Și pădurii, dragă Soare,
Să-i vestească și livezii
Scumpa noastră sărbătoare.

Scaldă Țara Românească
În torente de lumină,
Toate florile-nflorescă
Și-n câmpie și-n grădină.

Să nu plângă nimeni vreau
(De cumva mai plâng copiii)
Mamă, lângă tine astăzi stau.

DESPRE INSTRUIRE ȘI ÎNVĂȚARE CA STIL DE VIAȚĂ

„Învățat e omul care nu termină niciodată de învățat”.

Lucian Blaga

Fiecare om este înzestrat cu anumite daruri. Deși, sub raport teoretic, fiecare dintre noi poate învăța orice, trebuie să spunem că talentul – sau așa-numita „înzestrare naturală” – este, uneori, definitiv în ceea ce privește demonstrarea unor abilități aparte. Există, însă, oameni care nu știu să-și fructifice talentul, căci rămân într-un con de umbră întreaga viață. Acest lucru poate să aibă rădăcini profunde în tot ceea ce implică nepăsarea, pesimismul sau egoismul extrem. De altfel, dincolo de acestea, tainele cunoașterii nu se pot dezvolta, din punctul meu de vedere, decât prin „învățare” sau „instruire”, termenii fiind deseori asimilați cu cel de „cultivare”. Nu există cunoaștere fără învățare, indiferent cât se cred unii de „învățați”.

Știm că tinerii de azi au nevoie de modele, de repere și de cât mai multe noțiuni despre ce înseamnă „a învăța” și cât de important este să înveți. Dar, oare, intuiesc ei adâncă lui profunzime? Îi cunosc esența? Aș zice că nu, deoarece fac greu diferența dintre un model – cu sensul de persoană care are multiple calități și poate fi pentru alții un bun exemplu – și un antimodel. Se vorbește mult despre „modele” (cu o evidentă nostalgie după modelele de altădată) și se accentuează ideea de ridicare a antimodelurilor – mai ales în mass-media! – la rang de excelență.

Deși despre învățare s-au scris cărți și studii nenumărate, aș putea spune că termenul nu mă duce cu gândul doar la cunoștințele teoretice, asimilate în școală la diverse discipline, ci și la cele umane, dezvoltate în timpul vieții, în diferite circumstanțe. Fecare dintre noi învață mereu, fie de la alții, fie din propriile greșeli. Din punct de vedere didactic și

autodidactic, învățarea se dobândește prin multă lectură și studiu îndelung. Cred că doar așa omul va dobândi capacitatea de a descoperi binele, frumosul și adevărul și, de ce nu, va putea să se învețe pe sine și cum să învingă răutățile și ispitele vieții.

Este omul suficient de învățat? Ei bine, nu! Acesta trebuie tot timpul să citească pentru a-și menține mintea antrenată în realitate și cât mai departe de digresiuni. Cu siguranță, există caractere și firi diferite, însă rămâne ca fiecare dintre noi „să culegem” ceea ce considerăm că este potrivit pentru viața noastră. Asimilată uneori cu o piesă de teatru, viața omului ar fi cu atât mai simplă, cu cât el, actorul de rând, ar reuși să acumuleze cât mai multe informații, învățături și cunoștințe, care să îl facă să fie pregătit spre depășirea oricărei viitoare situații-limită.

Poate că fiecare dintre noi ar trebui să se ghideze după îndemnul „citiți orice, numai citiți!”, conștienți fiind de dorința proprie de a reuși în viață și de a fi oameni învățați. Niciodată nu este prea târziu pentru a învăța și, după cum spunea poetul și filozoful Lucian Blaga, „Învățat e omul care nu termină niciodată de învățat”.

Prin urmare, învățarea trebuie privită ca o sursă inepuizabilă de cunoaștere. Ajungi să te cunoști pe tine, pe cei din jur, să distingi ceea ce e bine și ce nu și, mai ales, să intri în lumea cărților. Fără îndoială, dincolo de faptul că ele ne dezvoltă emoțional și ne învață cum să avem un limbaj mai bogat, rămâne la aprecierea noastră în a găsi modalitatea cea mai bună în a ne antrena mintea spre „a culege” din seva lor ce ne este mai potrivit, în deplin acord cu năzuințele și credințele în propriile valori.

Prof. ALINA RAMONA ȚICU
Director Liceul Teoretic Novaci

LUMEA COPILOR

Când se vorbește de *LUMEA COPILOR*, gândul te duce la pavilioanele destinate exclusiv articolelor pentru copii, cu îmbrăcăminte, încălțăminte, biciclete, trotinete, pătuțuri, rechizite, papetărie, jucării etc.

Lumea copiilor este însă și locul unde copiii primesc educație, unde pot să-și exprime ideile, să își dezvolte abilitățile.

Grădinița și școala pun la dispoziția copiilor programe educaționale care marchează comportamentul viitorului adult. Grădinița și școala sunt locurile unde se modelează viitorul, unde copiii cresc și își dezvoltă calitățile și aptitudinile în evoluția lor viitoare pentru ca mâine să devină oameni folositori societății.

Grădinița și școala constituie adevăratul univers al copilăriei, plin de culoare și emoții, locul unde se dezvoltă interesul copilului de a se bucura și învăța.

Lumea copilăriei este o lume a magiei și frumuseții. Iată câteva exemple care vin

în sprijinul celor spuse, cu copii de la Grădinița cu Program Normal Novaci (educatoare Magdalena Răduca) și Școala Gimnazială Novaci (învățătoare Cornelia Lilă).

CONSTANTIN DĂRVĂREANU

ION C. DUȚĂ

LIMBA NOASTRĂ

Am căutat s-aleg din limbă-ne cuvinte
Să mângâie tristețea, durerea și s-alinte,
Să dea putere la ceas de nevoiță
Și-am constatat că nu-i nevoie s-aleg
Că plină-i toată de sfânta-ne credință,
Având în ea puterea neamului întreg.
Graiul nostru spală durerea mângâind,
Ne însoțește-n truda zilei zilnic, suspinând,
Aprind pe vatra veche foc viu între tăciuni
Când povestește legende de bravii străbuni.
Limba noastră e duioasă și nespuse e de bogată,
-Prințesă-ntre prințese, în horhote-mbrăcată-

Cuvintele ei umblă cărări duse de dor
Și murmură pe lume ca apele-n izvor,
Prințesă de neam mare venit din preistorii
Călare pe cocoare, pe vulturi și prigorii.
Ascult-o și în iarnă când lângă vatră plâng
Când gerul iernii pișcă și de mijloc o strânge,
Când focu-n vetre arde abia-n surcele ude,
Când viscolul sub geamuri ne latră și ne râde.
Ascult-o când aude că lupii urlă-n tindă
Și vede sărăcia cum prin bordei colindă
E tunet, e furtună, cu plâns amestecat
Și blestemă păcatul de cei mai mari lăsat.

Dar și când vine vara cu cânt de păsărele
Ea zboară printre păsări, jucându-se cu ele,
Se-ntrece-n zbor cu șoimul, lin coborând pe măguri,
De-acolo se strecoară și scoate de prin scorburi
Prinții de jderi și buhe, puiți de ciuhurezi,
Prin codri e-n hârjoană cu capre și cu iezi.
Dar Limba Noastră arde pe cei haini cu ea
Fiind paloșul de luptă, sub cer de peruzea.
Lovește-n apărare cu brațe de putere
Că apără cu sânge nespuse ei avere,
Ea fiind izvor de mană, de sfântă bogăție,
Un dar venit din ceruri, din Sfânta-mpărăție.

SE ÎNTÂMPLA ÎN URMĂ CU 46 DE ANI LA CASA DE CULTURĂ NOVACI

La 26 noiembrie 1978, la doi ani după ce fusesem numit director la Casa de Cultură, la inițiativa organelor politice și administrative locale și Școlii Generale Novaci, la această instituție s-a organizat adunarea festivă și spectacolul dedicat celei de-a 60-a aniversări a Unirii Transilvaniei cu România. La această festivitate au fost invitați și

au participat cinci veterani din timpul Primului Război Mondial: Negrea Dumitru, Văileanu Ion, Fierăscu Dumitru, Uțu Ștefan și Comănescu Dumitru. La festivitate a fost invitat și Generalul Maior Medic Virgiliu Răduțescu, unul dintre cei mai mari ostași ai țării, medic de înaltă clasă, care a adus imense servicii armatei și țării. Inițiativa i-a aparținut prof. Șandru Constantin, directorul Școlii Generale Novaci, fost veteran de război. În răspunsul la scrisoarea- invitație trimisă de prof. Constantin Șandru, Generalul-medic Virgiliu Răduțescu, regretă profund că unele împrejurări neprevăzute l-au împiedicat să participe la festivitatea de la Novaci dedicată Marii Uniri a neamului românesc.

Generalul-medic Virgiliu Răduțescu, a trimis însă prof. Șandru Constantin câteva însemnări din activitatea sa din timpul Primului Război Mondial pentru a fi folosite cu prilejul festivității respective. Însemnările mi-au fost puse la dispoziție prin generozitatea Doamnei Înv. Maria Șandru și poartă semnătura Generalului-maior, Doctor, Virgiliu Răduțescu, cu data de 17 noiembrie 1978.

În cele ce urmează, le voi însera în paginile „Novăceanului”, cu credința că trebuie ca novăcenii noștri să cunoască nu doar eroicele fapte de vitejie ale ostașilor români în luptele pentru apărarea pământului strămoșesc, ci și o mare personalitate a medicinei militare românești și a Novaciului, care-și doarme somnul de veci în Cimitirul Bisericii „Sfântul Ioan Botezătorul” din Novaci-Centru.

Mari mulțumiri Doamnei Înv. Maria Șandru pentru aceste prețioase însemnări puse la dispoziția cititorilor publicației noastre.

CONSTANTIN DĂRVĂREANU

Domnule director
Șandru.

Vă trimis alăturat scurte
Secvențe din activitatea mea
în primul război mondial,
pentru a le utiliza cu acest
prilej. -
Vă asigur de toată prețuirea
și stima mea. -

Amintiri de pe front

SCURTE SECVENȚE DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL (reproducere scrisoare originală)

În toamna lui 1916, fiind medic șef al Reg. 4 Călărași din T. Măgurele, am trecut Oltul în Ardeal intrând în luptele grele de la Porumbacu, cu trupele bavareze bine organizate în tranșee; am avut mulți răniți grav pe care i-am evacuat în zece ambulanțe de Cruce Roșie, dar acest convoi de răniți a fost atacat și capturat de inamic. Un escadron condus de Lt. Andrei Popovici a contraatacat și readus convoiul la care am mai adăugat și alți răniți și l-am îndrumat la formațiunile sanitare dinapoia frontului.

Către sfârșitul lui octombrie 1916, regimentul a fost descălecat și a intrat în tranșee în regiunea Câmpulung (Muscel) la poalele muntelui Căpitanu, pe înălțimile căruia era fortificat inamicul. În atacurile reciproce violente, abia am putut face față la postul de ajutor, dând primele îngrijiri, fiind singurul medic, mijloacele de evacuare insuficiente. Vremea se răcise, ningea, eram în primele zile ale lui noiembrie când s-a ordonat retragerea. S-au adus caii și regimentul a primit misiunea de ariergardă, fiind continuu, zi și noapte în contact cu inamicul, timp de aproape o lună, până la instalarea în zona de refacere în Moldova.

Nu a mai fost posibil luarea măsurilor de igienă, tot efectivul s-a umplut de insecte de corp-păduchi, iar caii, cărora nu li s-au mai scos șeile, au făcut escare adânci la greabine.

În timpul acestei retrageri, am întâlnit la capul podului peste râul Neajlov pe generalul Moșoiu, care avea postul de comandă într-o viroagă adâncă, de unde comanda trupele în retragere. I-am atras atenția că în urma mea a apărut un escadron de cavalerie, la liziera unei păduri, la distanță de circa 500 m. purta lănci, nu săbii ca ostașii noștri. Era inamicul, nu ariergarda noastră, pe care conta generalul

Moșoiu. Sesizat, a instalat la capătul viroagei o secție de mitraliere, secerând inamicul când s-a apropiat.

Zona de refacere în Moldova ne-a fost fixată în județul Roman, la Miclăușeni și în satele din jur. Iarnă lungă și aspră. Ne-am instalat în cantonamente. Au apărut cele două flagele: Febra recurentă și Tifosul exantematic, boli contagioase propagate prin înțepături de păduchi. Manifestările clinice și complicațiile au fost enorm de severe: febră foarte mare, delir până la furios, mulți bolnavi fugeau din infirmerii și se ascundeau în subsoluri, căpițe de fân etc.

Clădirile cele mai încăpătoare au fost transformate în infirmerii improvizate și umplute la maximum cu sutele de bolnavi, neavând spitale unde să evacuăm. Imediat am început marea acțiune de dezinfectare, dar fiind în contact cu populația civilă dam și luam boala. Astfel, am făcut sute de victime.

În incinta castelului de la Miclăușeni, bătrâna princesă Sturza a înființat și întreținut o infirmerie cu 12 paturi pentru exantematici, în care am zăcut și eu 15 zile de această boală.

Din cauza hranei defectuoase și debilitarea organismului a apărut scorbutul, cu hemoragii grave ale gingiilor, căderea dinților, artrite hemoragice et. Efectivele a două regimente de cavalerie, pe care le îngrijeam, erau răspândite în mai multe sate în jurul Miclăușenilor, iar personal ajutător aveam foarte puțin, astfel că am dus o muncă titanică, extenuantă.

La începutul lui aprilie am fost înaintat la grad de căpitan, mutat medic șef la Regimentul 38 Infanterie, cu un efectiv de 4620 oameni, plus 91 ofițeri, care venea după zona lui de refacere fără să aibă

medic șef. Am intrat imediat pe frontul de la Mărășești, luând parte la luptele de la cota 340 Chicera, la 1 august 1917, lupte furioase, bombardamente aprige de artilerie, obuze de toate calibrele. Sub acest foc infernal am îngrijit în infirmeria postului de prim ajutor săpat în contrapantă și am evacuat sute de răniți. Am fost decorat cu **Steaua României cu spade**. Rezerva regimentului a fost instalată în valea Caregna, unde s-au construit urgent bordee, spălătorii, baie, bordee etuvă speciale în care se deparazitau efectele la 115 grade, păduchii și lindiile fiind complet carbonizați în 20 minute.

Luptele de tranșee au continuat, inamicul întrebunțând și gazele toxice în valuri și obuze de artilerie.

La 10 septembrie 1917, regimentul este scos în rezerva Diviziei X Infanterie, intrând din nou pe front în prima linie în dreptul Muncelului, la 23 noiembrie 1917.

La sfârșitul lui august 1917 apare în primele linii de tranșee o epidemie de icter care durează 3 luni, în care timp au apărut 429 de cazuri, dintre care peste 300 vindecați în bordeele infirmeriei, iar restul evacuați. Pe la sfârșitul lui noiembrie 1917, odată cu apariția frigului, muștele au murit, iar cazurile de icter nu au mai apărut.

În tot timpul, pe frontul Mărășești, până în mai 1918, hrana trupei a fost enorm de slabă. Foarte des, în rația zilnică, între mămăligă și păsat. La un timp a început

să se aduge carne de cal (se sacrificau caii cei mai slabi). A fost foarte greu să obișnuim ostașii cu această carne. Preotul regimentului și personalul sanitar au mers în tranșee la servirea hranei, sfătuind pe ostași să accepte hrana. La această acțiune au luat parte toți ofițerii.

În mai 1918, am primit ordin de plecare în altă misiune.

În dreapta sectorului nostru, în fața tranșeelelor din Muncelu, pe o cruce de lemn implantată în pământ era scris: Sublt. Ecaterina Teodoroiu, marcând locul unde la 23 august 1917 a căzut vitejește această legendară eroină ieșind la atacul inamicului în fruntea ostașilor ce-i comanda. Am păstrat un lung timp de îngândurare și tăcere aducându-i un pios omagiu ostășesc.

Ultima misiune a Regimentului 38 Infanterie, a fost la operațiunile din sudul Basarabiei, ajungând la Bugaz, lângă Ackerman, la sfârșitul lunii iunie 1918. Pe parcurs, trupa regimentului a fost bătută de o mare epidemie de gripă, numită Gripa spaniolă, care a făcut ravagii prin gravitatea fenomenelor clinice și complicațiilor.

La 29 octombrie 1918 am fost mutat la Spitalul militar al Corpului I armată, dislocat la Bacău, de unde, intrând în Garnizoana Craiova, am organizat și pus în funcțiune, în calitate de medic chirurg secundar, secția de chirurgie condusă de Dr. col. Baculescu.

General maior (r.) Doctor Răduțescu Virgiliu
Veteran din războiul din Bulgaria 1913
din primul război mondial
din al doilea război mondial și din război anti-comunist
Trecut în al 10-lea deceniu de viață la 4 noiembrie 1978.

La Peștișani, de Ziua Națională «CONSTANTIN BRÂNCUȘI»

„Toate problemele legate de Brâncuși, în această zi aniversară, sunt problemele noastre, ale tuturor gorjenilor și ale tuturor românilor”!

Luni, 19 februarie 2024, cu prilejul aniversării celor 148 de ani de la nașterea lui Constantin Brâncuși, în organizarea Consiliului local și a Primăriei Peștișani, cu sprijinul Fundației cultural-științifice «Casa Brâncuși» Hobița, a Liceului Tehnologic Peștișani, o unitate școlară ultramodernă, care a fost și gazda manifestării, s-a desfășurat o foarte reușită manifestare cultural-educativă de o aleasă ținută, la care au participat reprezentanți ai administrației publice locale și județene, oameni de cultură, scriitori, autori de carte, cadre didactice și elevi, deci, o serie de personalități, printre care putem aminti pe: dl Cosmin Pigui, primarul

comunei Peștișani, prof. univ. dr. Moise Bojincă, Președintele Fundației cultural-științifice «Casa Brâncuși» Hobița, sufletul neobosit al manifestării, prof. dr. Gheorghe Nichifor, vicepreședinte al Consiliului județean Gorj, prof. univ. dr. Ion Mocioi, renumit brâncușiolog, gen. Constantin Codiță, prof. Petre Cornoiu, jurist Ion M. Ungureanu, Cristi Mohora, prof. Alin Dobromirescu, directorul liceului, Promotor turistic, doamna Coară Isabela, prof. Mari Iliescu, dir. adj și alții!

„Noi, ca localitate, avem în atenție două probleme importante: Casa Memorială «Brâncuși», ca și Biserica monument istoric de la Hobița”!

Prefațând întreaga activitate, domnul prof. univ dr. Moise Bojincă a ținut să sublinieze faptul

că: „Toate problemele legate de Brâncuși, în această zi aniversară, sunt problemele noastre, ale tuturor gorjenilor și ale tuturor românilor, și ar fi bine ca la Peștișani, să încercăm să facem o școală de istorie și una de brâncușiologie”! În cuvântul inaugural rostit de către d-l primar Cosmin Pigui, în care a mulțumit celor prezenți pentru participarea la manifestarea intitulată «acasă la Brâncuși», domnia sa a ținut să spună că: „Noi, ca localitate, avem în atenție două probleme importante: Casa Memorială «Brâncuși», dar, și Biserica monument istoric din cimitirul de la Hobița, iar, cu sprijin la nivel județean și național, în mod cert, comuna Peștișani va avea un viitor!”, a încheiat edilul localității! Domnul prof. dr. Gheorghe Nichifor, vicepreședinte al Consiliului județean Gorj, i-a felicitat pe organizatori pentru această zi aniversară, arătând că: „Istoricii se ocupă de trecut, dar, nici eu nu mă pot îndepărta de această idee! Din păcate, există o impresie nefericită, că gorjenii, nu au fost alături de Brâncuși, că se manifestă un fel de insensibilitate față de Brâncuși, dar, e greșit acest lucru”! Pentru a contrazice această prejudecată, domnul Gheorghe Nichifor a dat exemplul doamnei Anca Sgarbură, care a spus multe lucruri frumoase despre operele lui Brâncuși, iar, gorjenii și toți românii trebuie să-l prețuiască tot mai mult, pentru că este o mândrie națională!

„Brâncuși realizează o generalizare, prin esențializare, a obiectelor lumii reale, iar, lumea obiectivată este văzută prin esența obiectelor din care provine generalizarea”! (prof. univ. dr. Ion Mocioi)

În ampla sa expunere, domnul prof. univ. dr. Ion Mocioi a prezentat o serie de aspecte interesante, dintre care vom încerca să selectăm câteva idei, deoarece a început prin a mărturisi că: „Brâncuși, mi-a «umplut» viața și am încercat să-l mediatizez, cât se poate de mult, dar, cu știință și cu mult studiu”! În continuare, domnia sa a vorbit pe larg despre istoricul Casei Memoriale

«Brâncuși», dar, se poate spune că: „Brâncuși este și nu este al nostru, pentru că în Franța e numit sculptor francez de origine română!

Tocmai de aceea, cred că e necesar să facem la Târgu-Jiu Muzeul Național «Brâncuși», iar, fără acest muzeu, Brâncuși...nu există! Brâncuși a fost un om foarte citit, cu o memorie deosebită, a fost un om religios și a iubit religia creștină! El a făcut întregul

Ansamblu de la Târgu-Jiu, ca să explice «Coloana»! Putem spune că el a acceptat numai filosofia naturii, iar, «Masa Tăcerii» simbolizează spațiul și timpul care aparțin întregului univers”, a precizat vorbitorul! Domnul Ion Mocioi a subliniat că prin opera sa: „Brâncuși realizează o generalizare, prin esențializare, a obiectelor lumii reale, iar, lumea obiectivată este văzută de către marele sculptor, prin esența obiectelor din care provine generalizarea! Toate operele lui Brâncuși, ne arată înălțarea”! În încheierea alocuțiunilor, d-l prof. Alin Dobromirescu, directorul liceului, a precizat că unitatea școlară pe care o conduce are în atenție multe manifestări consacrate lui Brâncuși, după care le-a mulțumit celor prezenți pentru participare, pentru ca doamna Isabela Coară, cu deplină elocință, să-i asigure pe toți cei interesați că peste doi ani, la un veac și jumătate de la nașterea lui Brâncuși, la Peștișani, vor fi organizate ample acțiuni cu participare națională și internațională.

Profesor dr. Vasile GOGONEA

ION FLOREA

DIN HOBIȚA-N TÂRGU-JIU

Din Hobița-n Târgu-Jiu
E un drum pe care-l știu
Omul doarme somnul drept
Unde pot să-l mai aștept?
Somnul său a fost zărit...
O Coloană Infinit,
Poarta-l strigă la-nceput
De lumină și sărut.
Cad castanele vegherii
Peste Simbolul Tăcerii.
Ani trecură, vreo sută-s duși,
Doarme, unicul Brâncuși.

LUCIA SILVIA PODEANU

FETIȚA DE LA MASA TĂCERII

Așezată pe lespede
rece clepsidră de piatră,
Fetița ascultă

*cum vântul
frânge tăcerea
Trecea apa Jiului
învolburată
Castani foșnitori
Croșetau umbrelor
dantele.
Albe pete de culoare,
flori candelabre
Luminau verdele
verii.
La masa rotundă
se gândeau
înțelepți în tăcere
Cum să lumine
Mintea generației actuale
Și să-i confere
Adevărata putere.*

*Fetița cu ochi de
culoarea cafelei
Simți mângâierea
din vânt,
Se ridică de pe
lespedea rece,
clepsidră a timpului
veșnicită în piatră
Și-i spune bunicii:
„Mi-a venit un gând”.*

ION FLOREA

PĂDUREA MEA

Nu mai e pădurea mea unde odată
mă simțeam liber și domn; astăzi mă simt ca
un vânt care nu-și mai aduce aminte de
nimic. Pe crucea din vârful bradului flutură
un doliu. Dincolo de pasul căprioarei spaima
năvălește ca o alarmă a morții. Degetelor
mele le este dor de coaja rășinoasă a bradului,
de roua care încă n-a căzut din spicul
cetinelor, de țapinul care încă n-a scăpat din
înclăștarea trunchiului în care l-am înfipt
cândva. Dar nu mai aflu nimic din toate
acestea.

Ca un vagabond mă plimb cu
măinile în buzunare. În ele e la fel de pustiu
cum este și în munți de brazi. Numai soarele
e același. La fel de cald, la fel de imposibil în fața
ceții. Poate numai el mai simte ce simt eu în
fața munților din care au dispărut haiducii,

iar după aceea au dispărut brazii. Aș umple
buzunarele cu bunăvoința lui, dar civilizația
în care ne lăfăim n-a născocit încă buzunare
pentru asemenea mărgăritare.

Nu-mi rămâne decât să-mi frec
ochii de cioatele care plâng cu rășini atunci
când el, marele domn, soarele, le încălzește.
Dacă stai mai aproape de ele auzi geamătul
rădăcinilor. Singurele care mai acordă credit
speranței. Le doare și pe ele munca seculară
mutilată în zece minute de lama unui
ferestrău mecanic, dar în jurul părintelui
dărâmat ele împing cu capul spre ferestrele
luminii urmașii care vor mângâia rănile
taților și bunicilor lor.

Între amurg și răsărit, un pădurar
șuieră din degete. Amurgul este al meu,
răsăritul al său.

PRIVIND

Ce larg este orizontul! Ce albastru este cerul! Între vârful Parângului și cerul
de cleștar un călător. Adună mugete de cerbi, țipete de fazani, șuierături de ereți și
felii de singurătate. Îngenunchează la altarul brazilor căzuți. Mângâie șoldul lunii
scufundat în iezor și visează la fata cu ochii negri ca de agată, îmbrăcată într-o rochie
albastră, învărtindu-se într-un carusel gigantic.

ÎNSEMNĂRI DESPRE JUDECĂTORUL ADINA

Prof. univ. dr. NICOLAE VINȚANU

Omul lasă în urma sa faptele, alegerile și speranțele spre un ideal de viață. Desigur, idealul se află ca izvor al cugetărilor sale, de la educația primită de la părinți, la școală, facultate și în timpul muncii. Unii nu au lăsat mai nimic în urma lor, iar alții își dau sufletul pentru profesie, pentru ca frumosul uman să fie prezent în fiecare din actele sale. Aici este vorba despre acei oameni a căror liniște într-o lume plină de zbucium este sacrificată în vederea atingerii propriului destin. Un astfel de om am întâlnit eu pe parcursul vieții mele, în persoana Adinei Macovei. Este ca un vis care s-a terminat repede, ca o nălucă în care gândirea trece dincolo de hotarele lumii.

După terminarea Facultății de Drept din București, a ales să practice avocatura. Mama ei era prietenă cu un avocat din Baroul București și îi mergea destul de bine. Ieșirea noilor generații care luaseră cu asalt Facultățile de Drept era însă un impediment. Pentru Adina, gândul de a deveni judecător avea să se materializeze. Era o treabă grea, trebuia să ai minim 5 ani de vechime în avocatură ca să te poți înscrie la examenul de admitere în magistratură. Ca judecător nu ai voie să fii ca restul lumii, iar țara își pune nădejdea în tine. Sunt o mulțime de acte ale omului de rând – să faci politică, să fii în organizațiile obștești, să te ocupi de tot felul de afaceri etc. – pe care judecătorul nu le poate face, având interdicție în acest sens. Adina și-a asumat aceste lucruri pentru ca oamenii să nu o poată „arăta cu degetul”.

O chestiune pe care lumea nu o prea ia în seamă este volumul de muncă ce trebuie depus ca judecător. Pe baza experienței de avocat și învățând din greu pentru examene, a reușit. A fost repartizată în județul Ialomița, apoi la Călărași, în Lehliu. Mereu îmi spunea că e un „judecător de țară”. Așa că și-a luat inima în dinți ca să facă dreptate din punctul de vedere al legii.

Zona era una dificilă, cu drept funciar, cu hoți de cale ferată, de găini, cu femei care își lăsaseră copiii acasă nemaiîntrebând de ei, cu oameni pe care inspecția muncii le dăduseră amenzi de până la 40.000 lei etc. Mai avea în competență și autostrada de la Fundulea până la Drajna, pe care turiștii vitezomani circula cu viteze mult peste limita legală. De asemenea, zona e oarecum lipsită de posibilități în vederea construirii unui viitor sigur. E vorba de un darwinism social, adică lupta pentru existență între oameni. Economia de piață a pus capac peste căldare și s-a creat un fel de „război” între indivizi: își dau foc unii altora, fură tot ce se află prin preajmă, mai ales drijbe, generatoare de curent, vite, oi, capre, stupi etc.

Judecătorul trebuia să dispună restituirea bunurilor furate. Legile sunt, însă, de 3

feluri...una este cea românească, alta este a Uniunii Europene, iar alta este conștiința judecătorului. Legile UE nu prea se pupă cu cele ale Statului Român și trebuiau căutate tot felul de chichițe pentru ca acestea să fie aduse la unison. Mai mult, în cazul unor păgubiți intervenea împăcarea cu cel care săvârșise faptele, astfel că toate demersurile efectuate de judecător deveneau inutile. Acest fapt o scotea din minți pe Adina, care depunea toate diligențele necesare pentru rezolvarea cauzelor.

Într-un caz judecat de Adina, se făcea că un om care nu a putut să se ducă la câmp să adune recolta, fiind bolnav, acesta a apelat la o rudă. Or, ducându-se la câmp cu tractorul, cel care a fost rugat să adune recolta a fost întâmpinat de cei de la inspecția muncii. Aceștia l-au amendat în cele din urmă pe omul care nu putea merge el însuși la câmp pentru a aduna recolta, cu suma exorbitantă de 40.000 de lei, sumă ce depășea valoarea tuturor bunurilor omului respectiv. Acesta s-a adresat instanței, iar la proces judecătorul s-a adresat reprezentantului ITM-ului spunându-i că aceștia au aplicat amenda maximă, întrebându-l tot pe acesta de ce nu s-a avut în vedere o pedeapsă mai mică. Până la urmă judecătorul a dispus să anuleze sancțiunea aplicată, avertizându-l pe cel în cauză să aibă grijă la respectarea legilor.

Dintre multiple cazuri, a fost și un proces unde un bărbat a introdus acțiune împotriva femeii sale care plecase de ani buni în străinătate. El nu avusese niciun contact cu aceasta, însă femeia a venit peste vreo doi ani cu un copil pe care să îl treacă pe numele bărbatului. Omul avea părinți și era destul de înstărit. În cazul procesului, judecătorul i-a cerut să accepte testul de paternitate. Omul a acceptat, iar după vreo 3 săptămâni a venit și rezultatul care a confirmat că nu era copilul acestuia. Totuși, copilul crescuse în casa acestuia și îi părea rău să-l abandoneze. Până la urmă, copilul a fost trimis într-un centru de plasament. Uneori, Adina spunea că animalele au grijă de puii lor, dar unii oameni nu. Aceștia sunt bine mersi în străinătate, dar societatea trebuie să aibă grijă copiilor până când vor fi mari.

În altă speță, erau niște indivizi, vreo 7 la număr, care furau din șinele de cale ferată. Treaba a mers până când poliția i-a prins și i-a dus la secție. Procesul a durat mai mult timp. Au fost audiați martori numeroși în cauză. Problema era că unul dintre făptași a făcut o greșeală și a omorât alt om, atunci când încercau să fure niște bare grele de fier, una căzând în capul unuia dintre făptuitori, lovitura fiindu-i fatală. Procesul a durat vreo 3 ani. Cazierul fiecăruia dintre făptuitori era destul de plin, având fapte reținute de-a lungul timpului cât pentru o filă și jumătate de cazier judiciar. Adina spunea uneori că unii oameni n-au

niciun fel de respect față de ceilalți. Așa se face că, în majoritatea cazurilor de acest gen, judecătorului și procurorului le e dat să vadă cea mai josnică speță a participanților din societate.

Efortul acesta de a se trezi în mijlocul nopții pentru a termina de motivat dosarele pe care le instrumenta, i-a făcut ultimii ani din viață un adevărat chin. O întrebam des dacă mâncase ceva în ziua respectivă și la fel de des răspunsul era că mâncase un covrig. Efortul acesta de a fi un stâlp al societății a dus la o mulțime de dereglări ale corpului. O mai auzeam câteodată că o doare ficatul. Lua ceva medicamente, dar avea probleme cu inima și cu rinichii. Tot organismul era slăbit din cauza stresului. În ultimii doi ani a mers doar la mare, vreo câteva zile, dar era tot cu gândul la dosarele pe care le avea de terminat. La mare era obosită de dormea pe ea și nu puteam să o trezesc pentru a lua micul dejun. Spunea adesea că oboseala asta o termină.

În zilele noastre, cam vreo 20-25% dintre judecători nu-și văd capul din cauza dosarelor. Sunt unii dintre ei care dau rasol la hotărârile pronunțate, dar sunt și alții care rețin pe larg tot ce s-a întâmplat în cadrul procesului, redat în hotărâre. Sistemul acesta de a avea de la 35 până la vreo 70 de dosare pe ședință este de noaptea minții. Miniștrii justiției vin și pleacă, dar judecătorul trebuie să ducă greul. În alte părți, prin UE sau SUA, judecătorul este privilegiat în a nu avea multe dosare, pentru a putea avea timp de gândire și să judece în liniște.

Există și ipoteza ca judecătorul Adina să fi fost otrăvită. Prin țară se pot produce tot felul de lucruri, mai ales de către cei care sunt certați cu legea. Dar nu putem avea nimic din toate acestea. O dilemă ar fi fost de ce s-a dus așa târziu la spital, mai întâi la Floreasca, apoi la Fundeni. La Fundeni a fost tratată destul de bine, dar ceasul rău, cu sărbătorile Crăciunului și Anului Nou, toată lumea era cu gândul la vacanță, motiv pentru care medicii au externat-o pentru câteva zile. A venit acasă pe 31 decembrie, iar pe 2 ianuarie a fost internată iar. Dacă facem socoteala, reiese că nu a beneficiat de acele tratamente pe care ar fi trebuit să le aibă inclusiv în acele zile. Judecătorul Adina a încetat din viață la 55 de ani, pe data de 23 ianuarie 2024.

Prezentul este dureros pentru cei rămași în viață, iar aici mă refer în primul rând la părinții acesteia. Au venit îndurerați la priveghi, apoi la înmormântare. Colegii au fost îndurerați de crunta veste, pe care niciun om nu o poate ocoli, fiind parte din destinul fiecăruia. Judecătorul Adina a fost un exemplu de punctualitate și devotament față de lege. Însă, la un moment dat omul este, iar apoi nu mai este...poate pe lumea cealaltă o fi mai bine...

DIN CONFESIUNILE ACTORULUI DOREL VIȘAN

Sunt un cititor permanent al acestei publicații locale lunare și felicit întregul colectiv de redacție, împreună cu Primarul Orașului Novaci pentru această inițiativă care dăinuie de mai bine de 10 ani. Publicația „Novăceanul” ne introduce lunar în realitățile și viața orașului, precum și în trecutul localității noastre.

Ultimul număr al publicației, 128, din ianuarie 2024, a cuprins multe articole interesante, între care și cel „De la lume adunate”, semnat General (r) Ion Staicu, în care prezintă câteva confesiuni referitoare la vremurile pe care le trăim, în special după Evenimentele din Decembrie 1989, ale marelui actor Florin Piersic. Așa mi-a venit ideea de a scrie în „Novăceanul” despre confesiunile unui alt mare actor, Dorel Vișan, personalitate complexă și fascinantă, care ori de câte ori apare pe ecranele televiziunilor încântă prin destăinuirile sale și prin versurile rostite cu atâta patos.

În ultima perioadă l-am urmărit cu mare interes pe maestrul Dorel Vișan, un ardelean, adevărat român, cel care cunoaște îndeaproape evoluția societății românești dintre cele două războaie mondiale, din timpul comunismului, dar și după căderea comunismului, în așa-zisa democrație greu înțeleasă de români.

Actorul Dorel Vișan, unul dintre cei mai importanți actori din România, cu solidă reputație europeană, impresionează prin secvențele din marile roluri interpretate în piese de teatru, filme și la fel prin emisiunile la care participă la postul de televiziune ALBA CAROLINA, împreună cu doctorul Mircea Frențiu din Blaj. Doctorul Mircea Frențiu, medic cu reputație în Alba și nu numai, este și un om cu aleasă cultură, fapt ce l-a făcut cunoscut printre marile personalități ale culturii române, inclusiv Florin Piersic cu care este în relații excelente.

Urmărind cu mare atenție cugetările actorului Dorel Vișan, mi-am notat, cât am putut, câteva din confesiunile privind gândurile și previziunile sale, izvor de învățăminte, pe care, din păcate, mulți români nu le cunosc. Actorul Dorel Vișan spune că Revoluția din 1989 a fost și lovitură de stat pentru că s-au schimbat conducerile comuniste cu alți oameni și alte forme, cum s-ar spune, „plecați voi, că venim noi”. În prezent ne-am întors la Comuna Primitivă, devenind numai „culegători” din ce s-a

semănat atunci, „vânt”. După 1989, am semănat ce a fost mai rău și prost..., iar acum culegem ce am semănat.

De-a lungul anilor am trăit mai multe dictaturi: a proletarietului, a democrației, a Europei, a partenerilor strategici și acum a „Mediocrității” și uneori nu ne convine, fiindcă există corupție, nu mai sunt locuri de muncă, fabricile s-au vândut, terenurile agricole, cele bune, le-au cumpărat străinii.

Adevărul înțeles de români: avem coșurile pline cu produse de la Penny, Profi, Kaufland, alte supermarketuri, fiindcă pe timpul lui Ceaușescu nu erau ori aveau acces la ele doar unele suprastructuri.

În prezent, România nu mai are ce culege pentru că aproape nu mai administrăm nimic. Am devenit ipocriți, am vândut tot cu ajutorul celor din țară, așa cum s-a întâmplat și în alte perioade triste ale istoriei românilor.

Despre patriotism, patrioți, abia dacă se mai amintește în cărțile de istorie scrise de cine vrea și cum vrea. E plină țara de specialiști...

Dorel Vișan spune că în zilele noastre (de ce nu și în perioada comunistă?), numai proștii ajung la putere, iar dreptii „tac”. Trăim o vreme „minci-noasă”, o vreme de „animalizare”, încet, încet ne îndepărtăm de Dumnezeu, pe care îl dorim numai în caz de suferință.

Una dintre cele mai mari probleme este educația: dascălul este numit politic, școala este condusă uneori de părinți, de vreme ce nu te mai poți atinge nici măcar cu vorba de odraslele lor.

Cea mai gravă situație este consumul de droguri, mai ales în rândul tinerilor, chiar și al elevilor. Cu toate eforturile care se fac, fenomenul nu poate fi înlăturat.

„Trăim într-o lume în care generațiile tinere au fost derutate. Li s-a dat credința mincinoasă că sunt liberi”.

Biserica este singura instituție care se mai ocupă de sufletul omului, așa încât ne întrebăm: libertatea pe care am ales-o, este calea vieții?

Trăim într-o lume în care „nimeni nu mai răspunde pentru cuvântul pe care-l rostește sau de chipul pe care-l înfățișează”.

Recent, actorul Dorel Vișan a declarat că „în zilele noastre lucrurile s-au întors pe dos: virtuțile au devenit defecte și defectele au devenit virtuți”.

TITU CÂRCIU

ÎNCORPORAT LA MARINĂ

Prof. univ. dr. NICOLAE VINȚANU

Pe vremea aceea, armata se făcea de către fiecare tânăr apt al țării. Rareori dacă scăpa cineva. Pe Plăieți, totuși, au fost în contingentul meu doar câțiva care au făcut armata, Gh. Comănescu, I. Ghiușu și eu pe vârful Plaiului. Dădeau o puțină de brânză de 30 de kg și te scoteau că ai un picior plat, că nu vezi bine cu ochii sau că ești întreținător de familie.

La începutul lui Noiembrie s-au strâns la Comisariat de prin toate comunele aparținătoare raionului Novaci. Ne-a ținut un speech că țara trebuie apărată, că părinții noștri au dat dovadă de sacrificiu etc. Era lume ca la târg, mai ales fete tinere care își luau rămas bun de la recruți. După ce ne-a urcat în două autobuze, am ajuns la Craiova. A venit mai pe seară un tren cu 14 vagoane și am aflat că vom fi încorporați la Marină. Trenul a mers direct la Constanța. Unii s-au îmbătat de bucurie, alții că-și lasă mândrele pe seama altora, iar alții plângeau după părinții lor. Tata îmi spunea că ordinul se execută și că nu prea e bine să pui alcool pe limbă, omul spune vrute și nevrute atunci.

Au rămas vreo 4 vagoane la Constanța, restul au mers la Mangalia. Băieții se și vedeau la băutură pe vreun vapor. Ajunși la Mangalia, ne-am încolonat spre baza maritimă, după care am fost frezați, adică părul ni l-au tuns scurt. Era pentru mine ca haina militară să fie o cinste, mai ales că pe vremea adolescenței sub influența dox-urilor („Aventurile submarinului Dox”), am aflat că trebuie să știi destul de multe ca să fii marinar. Mai întâi instrucția de front, apoi cea a focului, dimpreună cu armamentul din dotare, cea a tacticii și încolnarea.

Pentru noi era o problemă instrucția de front care ținea cam vreo două ore. Fiecare trebuia să spună la stânga sau la dreapta, înainte marș, până se forma reflexul necondiționat între actul în sine și corespondentul corpului. La instrucția focului era vorba de arme și de mișcarea în teritoriu inclusiv de adăpost a aviației inamice. Eu aveam o armă ZB, care trecuse Războiul, dar mergea foarte bine. Trebuia să iau linia de ochire puțin mai sus pentru a putea lovi ținta. Asta s-a văzut la tragere când fiecare a primit 3 cartușe, iar eu am primit doi de 9 și un 10. A fost un incident la aruncarea grenadei. Fiecare trebuia să arunce grenada, dar unul dintre colegi a înghețat în acel moment, neștiind ce să mai facă. Ofițerul care ne conducea a intervenit și a luat repede grenada pentru a o arunca din mâinile colegului nostru, iar noi ne-am adăpostit care încotro.

La instrucția tactică era destul de delicat pentru noi. Compania se împărțea în două echipe, unii aliați, alții inamici. Trebuia să fii cu mare băgare de seamă dacă inamicul își face nevoile, bea apă sau își umple rezervorul de gloanțe, pentru a ne da seama dacă urmează atacul. Tot la pregătirea pentru tactică trebuia să ne îngropăm bine în pământ și mai ales să facem ceea ce se chema „coate și genunchi”, adică să ne deplasăm spre inamic. În dorința unora de a ajunge mai repede la inamic, mulți marinari erau scoși din joc și atunci începea: salt înainte, culcat, salt înapoi etc.

În programul de seară cred că era cel mai greu, adică cu facerea pantofilor, curățirea hainelor ș.a.m.d. Alții mai neglijenți dădeau cu cremă peste murdăria de pe pantofi și la controlul încălțăminte ne scoteau pe toți afară. Mama și tata îmi spuneau că la instrucție trebuie să fii primul dacă vrei să ieși în oraș. Până la ieșirea în oraș va mai dura mult, pentru că atunci dacă nu depuseseră jurământul, nu puteai ieși în oraș. Dar, încetul cu încetul s-a dus perioada de instrucție și am fost repartizați la unitățile noastre.

A fi marinar este un lucru greu. Mi-

aduc aminte că ne-am imbarcat pe o șalupă cu 7 persoane. La un moment dat, comandantul nostru a spus că barca a luat foc. Am sărit cu toții în apă. Așa se învăța cel mai ușor cum să înoți. Desigur, hainele te țineau oarecum deasupra apei un timp, dar te trăgeau la fund mai apoi. Eu învățasem la liceu să înot, dar una era în bazinul de înot și alta era în lacul cu pricina. Am ajuns în mod acceptabil, iar cei care nu au fost destul de isteți, au fost trimiși la școala de înot.

La unitatea în care am fost repartizat, am dat de niște comandanți foarte buni. Eram cei mai mulți cu liceul, de aceea noi am fost trimiși la ABC (atomică, bacteriologică și chimică). Atunci mi-am dat seama că omul a încercat să folosească ABC-ul cu scopuri militare pentru a-și distruge semenii. Aici proba cea mai grea era că trebuia să stai 6 ore în camera cu gaze adevărate. Puțini dintre noi au reușit să se mențină cele 6 ore, ceea ce i-a făcut pe comandanții noștri să construiască un program special. Despre gaze a fost cam jumătate de semestru, că pe vremea aceea se utilizau exploziile cu gaze produse de substanțe chimice.

Celelalte materii, atomică și bacteriologică, erau atunci o spaimă a armatelor. De exemplu bomba atomică distrugea cam până la 30 de km, iar tancurile urmau să fie distruse în totalitate cam până la 2 km. Rămânea însă toxicitatea provenită din radiații de care nu puteai scăpa. Noile virusuri pot distruge toată planeta, așa cum am văzut că SarsCov2 a dus la moartea a milioane de oameni.

Fiecare unitate revenea la două săptămâni să facă de gardă în baza maritimă. Îmi aduc aminte că prin anul 2 am intrat în noaptea de 22-23 august în schimbul 2, adică între ora 22 și ora 01 noaptea. Ne ținuseră înainte niște discursuri că pe la Corbu găsiseră doi soldați morți, că inamicii vor să ne distrugă baza, așa că totul era de încordare maximă. Am mers cam la vreo 2 km de bază și așteptam să treacă timpul. La un moment dat aud gardul de sârmă ghimpată ca și cum ar fi sărit cineva pe el. În acel moment am sărit în groapa care ne apăra de focul adversarului și am strigat „Stai! Cine vine? Stai că trag!”, dar nu am auzit niciun zgomot. Automatul cu cele 70 de cartușe a intrat în funcțiune. S-a instalat o larmă nemaipomenită. Colegii mei de la corpul de gardă au venit în pas alergător să verifice ce s-a întâmplat. Toți s-au dus să vadă ce era...erau vreo 3 câini. Din cauză că alături era lanul de porumb, nu am putut să văd ce era, iar ei intraseră prin gard. Tot atunci îmi aduc aminte că la începutul lui mai m-au trimis în gardă la depozitul de torpile. După ce a plecat garda, am auzit zgomot din baltă. Imediat m-am aruncat în groapă și am ascultat cu atenție. Era vorba de bătaia peștelui în apă, care în perioada aceea își depunea ouăle și astfel am stat nemișcat până când a venit din nou garda.

Toate marile unități aveau ABC. Acestea prelucau probe de aer, apă, alimente, iar albinele erau de un mare folos pentru că ele zburau și colectau informații legate de toate probele pe care le-am enumerat. În aplicații era cel mai bine, adică noi luam probe de aer, apă, alimente pentru că așa se putea construi un aport militar care să apere oștirea.

În zilele noastre serviciul militar este voluntar, dar considerăm că ar fi benefic pentru întreaga națiune ca serviciul militar să redevină obligatoriu. Țara are nevoie de tineri apti să facă armata. Învățarea armelor este un lucru aparte pentru fiecare tânăr și fiecare adult. La noi, cei care nu făceau armata erau, chipurile, reformați. Orice popor, orice țară trebuie apărată cu sacrificiul vieții. Dacă nu reușești aceasta, nu suntem urmași ai lui Decebal.

TRĂIM VREMURI TULBURI

Părintele Constantin Necula spune: „*Dragii mei, trăim vremuri tulburi, tulburi și triste. Privind în jur, parcă ne scufundăm tot mai adânc în deznădejde, însă nu trebuie să uităm că încă mai există și lumină. Între noi și în lume. Nu ne vom scufunda în frică și în teamă pentru că suntem în barca Celui care nu ne lasă să ne scufundăm*”.

După pandemie, care a ridicat și ridică încă multe semne de întrebare, traversăm o perioadă critică, în care unii aleargă să strângă, alții să construiască, alții cum să rămână cocoțați acolo, în vârful puterii, iar cei mulți, cum să trăiască, cum să supraviețuiască în această lume confuză.

Știu, unii veți spune că nu trebuie să ne pierdem speranța, că vom depăși și această perioadă, așa cum s-a întâmplat mereu în istoria omenirii.

Războiul este la o aruncătură de băț de noi, mereu suntem amenințați că s-ar putea să fim următorii pe lista neagră a lui Putin. Conflicte militare acolo unde liniștea este doar provizorie. Se încearcă tot felul de alianțe militare, în special cu cei care nu acceptă actuala ordine mondială.

Schimbările climatice sunt mai vizibile ca oricând. Primăvara în aproape toată luna februarie, cu temperaturi care au trecut uneori de 20 grade, cu nopți în care termometrele au fost deasupra lui 0.

Trăim într-o stare de neliniște, cu gândul la ce ar mai putea urma, cu scandaluri uriașe pe înstrăinarea bogățiilor țării.

Suntem în cea de-a doua lună a anului 2024. A început anul cu amăgiri de creșteri de pensii, cu tot felul de dezbateri dacă vor fi majorate sau recalulate până în septembrie, având în vedere că nu se știe dacă vor fi banii necesari. Unii ne spun într-un fel, alții în alt fel, încât nu știi pe cine să mai crezi, dar nu ni se spune că au crescut impozitele, taxele și prețurile. Da, domnilor guvernanți, mi-ați pus ceva la pensie, dar de ce ați crescut impozitele și taxele? Adică mi-ați dat cu o mână și mi-ați luat cu două. Exemplul este valabil în ceea ce privește toate impozitele și taxele, ca să nu mai vorbim de prețurile la medicamente sau servicii medicale. De altfel, toate prețurile au luat-o anapoda. Aduăgă fiecare cât vrea. Facturile ne cocoșează: energie, apă, canal, salubritate.

Da, știu că există și o lume bogată în această țară, ba chiar foarte bogată, o lume care merge des prin Dubai ori alte țări exotice, o lume care dacă ar putea ar

cumpăra tot, dar nu trebuie judecat totul prin prisma acestei lumi. Majoritatea românilor sunt săraci, de aceea foarte mulți tineri au plecat și pleacă să lucreze în Italia, Spania, Franța, Germania, în alte țări europene. Acolo au unde lucra, în propria țară, nu. Acolo muncesc, dar câștigă mai bine. Aici, termini o școală, o facultate, unde să lucrezi?

În multe zone ale țării sunt sate aproape pustii. Au rămas acasă doar bătrânii. Cei plecați mai dau pe acasă doar de sărbători.

România are un viitor incert ca națiune. Păstrarea identității naționale este în pericol, având în vedere că localități prospere și pline de viață altădată, sunt acum îmbătrânite și depopulate. Scade vertiginos numărul populației, ceea ce ne dă semnalul sumbru privitor la existența și păstrarea identității naționale ca urmare a scăderii fără precedent a numărului nou născuților, de vreme ce numărul persoanelor decedate depășește pe cel al nașterilor.

Trăim vremuri tulburi. Tineretul pleacă, bătrânii trăiesc cum pot. Sate pustii. Nu mai are cine lucra pământul, fiindcă și mulți dintre tinerii rămași acasă, nu mai vor să muncească. S-a ajuns până acolo încât unele firme angajează pensionari pentru unele lucrări contractate. Poate și pentru faptul că nu pot trăi din pensia primită de la statul român.

Cei de la putere, în loc să caute soluții prin care să răspundă provocărilor din aceste vremuri tulburi și celor de viitor, sunt preocupați de viitoarele alegeri, de păstrarea portofoliilor, cu promisiuni populiste, ca de fiecare dată. Actuala clasă politică promite de toate, bunăstare, creșteri salariale, pensii mai mari (și pentru „speciali”), creșterea nivelului de trai. Oare ce se va întâmpla după alegeri cu promisiunile electorale?

Trăim într-o stare de neliniște, cu gândul la ce ar mai putea urma, în această societate în care propaganda politică a luat locul valorilor, în care instabilitatea politică și economică îi determină pe români să ia calea străinătății.

Există o singură cale: să revenim la înțelepciunea milenară a poporului român, să ne încărcăm sufletele și să ne hrănim mintea cu învățăturile înaintașilor care și-au jertfit viețile pentru o Țară și o lume mai bună.

CONSTANTIN DĂRĂVĂREANU

OCTAVIAN GOGA

BĂTRÂNI

De ce m-ați dus de lângă voi,
De ce m-ați dus de-acasă?
Să fi rămas fecior la plug,
Să fi rămas la coasă.

Atunci eu nu mai rătăceam
Pe-atâtea căi răzlețe,
Și-aveați și voi în curte-acum
Un stâlp la bătrânețe.

M-aș fi-nsurat când isprăveam
Cu slujba la-mpăratul,

Mi-ar fi azi casa-n rând cu toți...
Cum m-ar cinsti azi satul...
Câți ai avea azi dumneata
Nepoți, să-ți zică: „Moșu...”
Le-ai spune spuză de povești...
Cu Împăratul Roșu...

Așa... vă treceți, bieți bătrâni,
Cu rugi la Preacurata,
Și plânge mama pe ceaslov,
Și-n barbă plânge tata...

De la lume adunate

I-ai felicitat pe toți, dar pe tine te-ai felicitat pentru tot ce ai trăit?

Cu toții ne felicităm reciproc cu afecțiune, iubire și recunoștință, dar...

TU, te-ai felicitat pentru tot ce ai trăit până acum?

Te-ai felicitat pentru momentele în care ai simțit cum pământul îți fuge de sub picioare, însă ți-ai luat putere să mergi înainte?

Te-ai felicitat pentru acele nopți nedormite de durere în care nu mai vedeai nici o ieșire din situația respectivă și în care ai reușit să te abandonezi divinității, iar a doua zi să te trezești cu un zâmbet și cu sentimentul că totul va fi bine?

Te-ai felicitat pentru că ai muncit neîncetat și ți-ai împlinit visul?

Te-ai felicitat pentru acele zile când nu ai putut să-ți reții plânsul, dar ai găsit totuși putere să-i susții pe cei care aveau nevoie?

Te-ai felicitat că ai tăcut în fața unei ofense, deși te-a durut sufletul profund, însă ai învățat să spui NU persoanelor care nu îți recunosc valoarea?

Te-ai felicitat pentru răsăriturile și apusurile de soare de care ai avut ocazia să te bucuri?

Grl (r) ION STAIKU
Pentru marile prietenii pe care ai știut să le păstrezi și să accepți cu pace pe cine a vrut să plece?

Te-ai felicitat deja pentru succesele tale?

Pentru că ai dat încurajare și dragoste fără să aștepti nimic în schimb?

Te-ai felicitat că ești iubit și respectat de oameni speciali?

Te-ai felicitat deja pentru satisfacția unei lucrări bine făcute?

Pentru dragostea familiei tale și afecțiunea necondiționată a prietenilor tăi?

Azi felicită-te și pe tine CĂ ESTI CINE EȘTI, unic și irepetabil!

Pentru visele tale, pentru pasiunea pe care o pui în ceea ce faci, pentru dragostea pe care o ai acum pentru tine...

Pentru că ești puternic, pentru că înveți zi de zi să te reinventezi, pentru ființa divină pe care o manifesti.

Pentru muzică, pentru dans, pentru zâmbet, pentru a putea merge, vorbi, alerga, sări...

Pentru magia de a fi!

EȘTI IMPORTANT ȘI MERIȚI TOT CE E MAI BUN, ÎMBRĂȚIȘEZĂ-TE!

ION FLOREA

DE-AȘ MURI DE DOR, DE DOR

Frunză verde de Mohor
De-aș muri de dor, de dor,
Nici la toamnă nu mă-nsor,
Nici la toamnă, nici la vară,
Să fac fetele să moară,
Că mai sunt prin sat femei
Nu mă lasă ca să piei,
Că ciobanii sunt la munte
Ele-s singure și-s mândre
Și-oi trăi cum oi putea
Cu nevasta altuia.
Foaie verde iasomie
Fă Preasfinte ca să vie
Ordin nou de cătanie
Ca la fetele din sat
Să mă puie comandant
Ca să fac cu ele salt.
Căpitan, locotenent,
Să comand un regiment,
Să le număr stâng și drept
Să le salte țâța-n piept
Sau să fiu sergent majur
Să comand stânga-mprejur,

Să comand, să execut,
Pe buze să le sărut
Sau un doctor sprintenel
Să le-ntreb de au inel
Și-n urechi cercei de zloți
Să mi-i dea mie pe toți,
Să li-i țin la magazie
Cât oi sta în cătanie.
N-ar fi rău un croitor
Dacă-ar fi să le măsoar
De la cap până-n picioare
Pentru-un strop de sărutare,
Să le țin un ceas de vorbă,
Patru să le țin la probă,
Să le fac îmbrăcăminte
Să mă ție-o viață minte.

PARE MIE

Pare mie sau miroase
Rumenelile prea groase.
Du-te-acasă și le rade
Și le pune cum se cade.
Ți le rade cu custura
Și le pune cu măsura
Că acuma, mândro, zău,
Parcă-ai fi scäldata-n său.

Fel de fel

cu doctorul CORNEL MUNTEANU

Fată liniștită

De o vreme, necăjită,
Plângea fata că surzește,
Iar acum e liniștită:
N-aude ce se bârfește.

La spovedit

-O să-ți fie greu păcatul,
Dacă tu te duci la altul.
-Când mă cheamă sfinția ta,
Păcatul cine mi-l ierta?

Vânător bătrân

Rar ochește și nu pică.
Azi, bătrânul, cu noroc,
Dibui o nevestică.
Vechi, cartușul nu luă foc.

Politicienii de ieri și de azi

Idealuri au avut
Diferite, ei, în viață:
Vechii, o mare țară-au vrut
Ăștelalți, o mare piață.

Recunoștința pacientei

De doctor bine tratată,
Când se vede vindecată,
Înzestrată cu talent,
Îl ia ea în „tratament”.

Fată de țărani

Deși-i fată de țărani,
Îndoiala-i, totuși, mare...
Ea, acum vreo zece ani,
Era, poate, fată mare.

Toamna asta

O nevastă îmi aduce
Și, cu ea, vine și-o soacră;
Lângă-o fructă-așa de dulce
Merge și o poamă acră.

Familii politice

Una-i vorba, alta-i fapta,
Din nou, vechii sunt pe liste;
Că și-n stânga și în dreapta-s
Interese familiste.

Actele contează

Deși de ani cade la pat
Cu bărbați seară de seară,
Dacă nu s-a cununat,
Se cheamă că-i domnișoară.

Etichetă

De-i cuminte și-a scăpat
Neatinsă de bărbat,
E pe loc etichetată:
„O țărăncă încuiată”.

Cadou

Doctoru-i făcu un dar:
Îi puse fete-i un „fermoar”.
De-atunci, ce-i ce-o „închiriară”,
O găsiră tot fecioară.

Aiureală

Bietul, tot se mai dă fante,
C-ar avea și-acum amante,
Când abia mai stă-n picioare.
O avea, dar de-alea chioare.

Sfat colegial

De vrei șefă-i, spusă Nae,
Pune-ți mintea la bătaie!
Doamna avu pe loc răspuns:
-Am ceva mai bun de pus.

Prevedere

Văzând eu cum viața-mi trece,
Umplu punga și-o pun bine
Să aibă ai mei cu ce petrece,
Când se vor scăpa de mine.

Nevastă pretențioasă

Cum să facă banii știe,
Scoate și din piatră seacă-
Nu-ndejuns pentru soție
Ca s-o facă și să tacă...

Bijuterie

Argint pe ea, aur grămadă,
Pietre, boabă peste boabă.
Așa putu lumea să vadă
Că și ea e o podoabă.

Bancul zilei

Un tânăr intră în pușcărie și, după un timp, este vizitat de prietenă.

- Cum e aici, este întrebare de către prietenă.

- Bine!

- Măncare vă dă?

- De 3 ori pe zi, la ore fixe, săptămânal de vreo

2-3 ori e și carne.

- Căldură aveți?

- E destulă, n-am ce mă plânge.

- Apă caldă?

- În fiecare seară fac duș...

- Lumină aveți?

- Până și noaptea arde un bec, dacă vrem cumva să mergem la baie...

- Păi ai aici tot ce-ți dorești!

- Așa e, draga mea!

- Atunci să te porți bine, dragul meu, să nu cumva să te dea aștia afară...

Grl (r) ION STAIKU

DESPRE STRĂMOȘII UNGURENILOR

A afla cine au fost strămoșii unei populații cum este cea din Novacii Străini este un teribil efort pentru determinarea identității acesteia. Lucrările despre Novacii Gorjului ne spun cel mai adesea că ungurenii sunt veniți aici de peste munți, adică din Ardealul stăpânit vremelnice de unguri. De aici și apelativul de *Ungureni*.

Adevărul istoric se pare că este mult mai complex. Dacă cercetăm cu atenție documentele privind împrăștierea mai multor locuitori ai Novaciului făcută la 1864 de Cuza, constatăm că un număr mare dintre aceștia provin, într-adevăr, din Ardeal: Sălișteanu din Săliște, Sibîșeanu din Sebiș, Comăneștii din Coman, Pienarii din Pian, Cutenii din Cut, Vințanu din Vinț, Răhuț din Rahău, Dobran din Dobra, Jianu din Jieț etc. Mai constatăm că unele nume sunt greșit transcrise, fiindcă nu existau registre de evidență a populației. Astfel, Pilea ne apare ca Pilă sau Piluț,

Neacșa Văduva era de fapt Neacșa Vințanu, văduva lui Ion Vințanu și cumnata lui Nicolae Vințanu, Ilie Jorimbel era probabil Ilie Porumbel, Stanca Băhuț era de fapt Răhuț etc.

Alte nume exprimă ocupația locuitorilor respectivi. Astfel, Băcioi (există și astăzi un punct în Plaiul Mare – Grădina lui Băcioi) provenea de la faptul că acesta era un baci renumit; Băieșu, fie provenea din Baia de Fier sau familia lor fuseseră cândva băieși – adică mineri. La rândul lui, Băbu este de fapt Babu, respectiv un om mai în vârstă, cum se spune și astăzi în aceste zone.

Evident că dacă rămânem doar la acest document de pe vremea lui Cuza, așa par a sta lucrurile. Există însă un Act al Magistratului din Sebeș din 1396 ce confirmă așezarea de pe culmea Dealului Jina a unor Valahi din Țara Românească și care, evident, se ocupau cu oieritul. Aceștia nu puteau fi decât din Oltenia de sub Munte, cu mare probabilitate din Novaci, Crasna, Baia de Fier sau Polovragi, veniți pe vechiul drum Novaci-Sebeș, actuala Transalpina. Dacă vom corela acest document istoric cu faptul că atât Mărginimea Sibiului, cât și Țara Hațegului, ca de altfel și Făgărașul, au aparținut sute de ani Țării Românești, putem deduce că ungurenii au fost aici și mai înainte de 1750, când începe un puternic exod spre sud al românilor din Mărginimea Sibiului și Hațeg.

Atât stăpânirea maghiară, cât și extinderea dominației sașilor în localități ca Vinț, Pianu, Loman, Rahău, Sibîșel, Strungari, Dobra, Răchita etc., îi va alunga pe români spre zonele înalte ale dealurilor, văile mănoase intrând în posesia cotropitorilor. De aceea legătura cu frații de peste munți a fost singura nădejde de supraviețuire, dimpreună cu ocupația lor de bază – oieritul. Așa au

luat naștere și s-au dezvoltat Pianul de Sus, Lomanul din Deal, Strugaz, Vințul de Sus etc.

O întrebare care survine aici este „De ce acești oameni ai munților au ținut atât de mult să rămână în aceste locuri”? Dacă privim înapoi în istorie vedem că aici a fost nucleul puterii dacilor. Atât în Hațeg, în Mărginimea Sibiului, în Făgăraș, în zona de munte a actualelor județe Hunedoara sau Caraș-Severin, cât și în Oltenia de sub Munte, s-au aflat așezămintele sacre ale dacilor și ale populației mai vechi – Pelasgii. Amintim aici Căpâlna cu Cetatea Dacică, celebrii stâlpi funerari cu Pasărea Sufletului de la Loman, vârful Ausel (2009) cu numele de la Ausoni, populație dacă menționată în vechile documente grecești, Vârful Șureanu, care pare a fi celebrul munte Cogaionon al lui Zamolxis, Castrul roman de la Șugag, cetățile dacice de la Tilișca, dar și de la Polovragi etc.

Un alt element important a fost existența bogățiilor subsolului, mai ales a aurului, argintului și fierului, prezente de o parte și de alta a Carpaților Meridionali. Nu întâmplător vechii greci denumeau zona ca fiind a celor mai iscusiți lucrători ai metalelor.

Pentru a înțelege mai profund identitatea și strămoșii ungurenilor din Novaci mai avem informații esențiale furnizate de antropologie. Cercetările genetice asupra populațiilor din zona montană a Carpaților noștri (Risucția și colaboratorii – 1996) pun în evidență un fapt extraordinar de important: locuitorii acestor zone au păstrat în bună măsură fondul genetic al populației dace. Datorită obstacolelor naturale și a unor tradiții puternice privind familia și copiii, imixtiunile străine nu au putut modifica fondul genetic al acestor populații care merge înapoi în timp multe mii de ani.

Adică, migratorii când au trecut pe aici au furat, au omorât, dar au plecat fără să producă vreo modificare genetică importantă.

În acest context, antropologia culturală ne arată și ea un fapt asemănător. Analizând costumele naționale specifice ungurenilor, horele, dansurile, ritualurile de la naștere, căsătorie, moarte, sau semnele de pe furca de tors, fluier sau ciomag, ne spune că mesajele, sensurile și semnificațiile lor sunt aceleași. Adică avem de-a face cu o unitate spirituală străveche care ne spune cine suntem și de unde venim. Un argument aici este și celebra întâmplare de la sfârșitul secolului al XIX-lea, când Badea Cârțan, din Cârțișoara, de lângă Sibiu, îmbrăcat în straie ungurenești, a ajuns pe jos la Roma să vadă Columna lui Traian, iar italienii au crezut că a coborât un dac de pe Columnă. Așa se face că putem spune – că ungurenii noștri sunt dacii care au ajuns până la noi, cei de astăzi.

Prof. univ. dr. NICOLAE VINȚANU

ALEXANDRU DELU OPRITĂSCU

POTECILE STRĂBUNILOR

*Urmași tineri novăceni,
Fii de păstori ungureni,
Nu uitați nici peste ani
Câte au fost pe la ciobani,
Din Dumbrava în Plăieț
Casele aveau unghet,
Aveau șindrilă, privar,
În munți stânele celor
Și din vale până-n munte
Șerpuiau poteci mărunte,
Ce bătute cu piciorul
Întregeau în munți decorul,
Peste Plai și Gurguleu
Se abăteau din drum mereu,
Piatra Rea pe scurtătură
Tăia drept o cotitură,
Printre ferigi, curmături
Urmau alte scurtături*

*Spre al Măgurii pripor
Cu făget, canton, izvor,
Căci la Fântâna Coccoanii
Adăpau caii ciobanii
Și-apucau printre făget
Spre al muntelui brădet,
Pe la cantonul din Cerbu
Greu se mai opintea roibu,
Sub povară pe tâpșan
Pân' la crucea lui Taban
Și de-a coasta peste goluri
Îmbrăcau pe umeri țoluri,
Căci pe padini cu negară
Adia boarea a vară,
Unduind brazii-n surdină
Cu mireasmă de rășină
Dinspre Râncă de sub cușmă,
Unde au pus străbunii crâșmă,*

*Căci la Pică și Dăianu
Mai scoteau din chimir banu
Și cu un țoi de tărie
Treceau vârful peste glie
Pe poteci cu dor de munte,
Lăsători de ei știute,
Printre țancuri și zănoși
Ori prin jipuri și pârlogi.*

*Cu decor plin de sublim
Spre stâna lui Rusalim
Și din Lotru jos spre Ghișe
Sau de-a coasta pe Costișe
La Tărtărău, Frumoasa,
Către Vidra și Voineasa,
Unde apele s-adună
Și potecile te mână.*

8 MARTIE
– Un gând curat
și senin pentru
toate femeile
novăcene din
partea publicației
„Novăceanul”.

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Constantin DĂRVĂREANU, redactor șef
Nicolae VINȚANU, redactor șef adj.

Alina ȚICU, redactor
Cristian GRECOIU, redactor

Tel. 0744 656 726, e-mail: darvareanu@yahoo.com

Publicație lunară tipărită cu sprijinul
Primăriei și Consiliului Local Novaci
și al obștilor de moșneni din Novaci,
Pociovaliștea și Cernădia

Pre-press & print:

Tipografia
ProdCom

S.C. TIPOGRAFIA PROD COM S.R.L.
Târgu-Jiu, Gorj, str. Lt. Col. Dumitru Petrescu, nr.20
Tel. 0253-212.991, Fax 0253-218.343
E-mail: tipografia.prodcom@gmail.com

Tehnoredactare: RODICA TEIȘI